

TARİH DERSİ ÖĞRETMENLERİNİN EĞİTİM BİLİŞİM AĞI'NA (EBA) İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF HISTORY TEACHERS' OPINIONS ON THE USE OF EDUCATION INFORMATION NETWORK (EBA)

Muhammed ŞAHİN¹ Erdoğan ERMAN²

Başvuru Tarihi: 21.05.2018 Yayına Kabul Tarihi: 19.01.2019 DOI: 10.21764/maeuefd.425608

(Araştırma Makalesi)

Özet: Bu çalışmada, tarih öğretmenlerinin 9. Sınıf Tarih Dersi Öğretim Programı bağlamında “Eğitim Bilişim Ağı” (EBA)’na ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Araştırmada betimsel analiz tekniğinden yararlanılmıştır. Katılımcıların EBA ile ilgili görüşlerini almak amacıyla açık uçlu yarı yapılandırılmış görüşme soruları hazırlanmış ve uygulanmıştır. Araştırmaya katılan öğretmen görüşlerine göre, EBA uygulamasının 9. Sınıf Tarih Dersi Öğretim Programı kazanımlarıyla uyumlu olduğu, kazanımları desteklediği ve birden fazla duyu organına hitap ederek kazanımların gerçekleşmesini sağladığı görülmektedir. Bunun yanında, araştırmaya katılan öğretmenler EBA uygulamasının içerikle uyumlu olduğunu, içeriği zenginleştirdiğini ama içeriğin yüzeysel bilgilerden oluştuğunu belirtmişlerdir. Öğrenme-öğretme süreci açısından ise EBA uygulamasının konuları pekiştirme fırsatı sunduğu, etkin katılım imkânı verdiği, dersteki etkinlikleri desteklediği, öğrenmeyi kolaylaştırdığı, öğrenmeyi kalıcı hale getirdiği öğretmenler tarafından ifade edilmiştir. Değerlendirme açısından ise, araştırmaya katılan öğretmenler EBA uygulamasının başarıyı artırdığı ve dönüt almaya imkân verdiği ve öz değerlendirme becerisini geliştirdiği görüşündedirler. Öğretmenlerin EBA uygulamasına yönelik en büyük eleştirisi, içeriğin zengin olmaması yönünde olmuştur. Teknolojik altyapının iyileştirilmesi, animasyon sayısının artırılması, standart ders anlatımının olmaması, ders videolarının çekim kalitesinin artırılması ve EBA tasarımının karışıklığının giderilmesi gerektiği yapılan öneriler arasında bulunmaktadır. Bunun için, EBA’nın içeriğinin geliştirilmesi ve zenginleştirilmesi, sitenin içerisinde animasyonlar ve etkileşimli oyunlar

Abstract: In this study, it has been aimed to evaluate history teachers’ opinions about “Educational Information Network (EBA)” within the context of 9th Grade History Course Curriculum. In this study, descriptive analysis method was used. In order to get teachers’ views about EBA, open-ended semi-structured interview questions were applied. According to the results of the study, teachers said that EBA was compatible with the learning outcomes of the 9th grade history lessons, supported them and enabled them to be realized with the help of more than one sense organs. In addition, the teachers participating in the study stated that EBA was compatible with the content, enriched the content but the content was composed of superficial information. In terms of teaching-learning process, teachers pointed out that EBA provided opportunities to reinforce the units, helped active participation, supported the activities during the course, facilitated learning and made learning permanent. In terms of evaluation, the teachers participating in the study were of the view that EBA increased success and helped to get feedback and improved self-evaluation skills. Teachers’ greatest criticism of EBA was that the content wasn’t rich. There were suggestions by the teachers that the technological infrastructure should be improved, the number of animations should be increased, standard lecturing should be avoided, the quality of video lectures should be increased and the confusion of EBA design should be eliminated. For this reason, some suggestions by the teachers include that there should be some

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Gazi Üniversitesi, Tarih Eğitimi Anabilim Dalı, msahin@gazi.edu.tr, ORCID NO:0000-0002-4671-9673

² Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, erdoganerman10@gmail.com, ORCID NO:0000-0001-7284-3136

yerleştirilmesinin yanında, EBA'nın tasarımı konusunda belirli iyileştirmeler ve düzenlemeler yapılması gerektiği sunulan öneriler arasındadır.

Anahtar Sözcükler: *EBA, 9. sınıf, Tarih Dersi Öğretim Programı, tarih öğretmeni, öğretmen görüşleri.*

improvements and arrangements to be done with regard to the design of EBA besides the fact that the development and enrichment of the content of EBA should be realized and animations and interactive games should be placed within the site.

Keywords: *EBA, 9th Grade, History Course Curriculum, history teacher, teacher opinions.*

Giriş

Tarih derslerinin sözlü anlatıma dayalı olarak işlenmesinden dolayı verilen bilgiler soyut kalmakta bu durum öğrencilerin derse karşı ilgilerini azaltmaktadır. Öğretmenin tarih dersini anlatırken ders kitabına bağımlı kalması ve konuyu sözlü olarak anlatması tarih dersinin ezbere dayalı bir ders olarak görülmesine sebep olmaktadır. Yapılan araştırmalara göre öğrenmelerin %83 görme, %11 işitme, %3,5 koklama, % 1,5 dokunma ve %1 ise tat alma duygularıyla gerçekleşmektedir. Edgar Dale'in öğretmenler ve eğitimcilere yardımcı olmak üzere hazırladığı "Yaşantı Konisi"ne göre, öğrendiklerimizin birçoğu gözlemlerimiz yardımıyla gerçekleşmektedir. Tarih dersi işlenirken öğrencilerin doğrudan gözleme yapabilmeleri ve anlatılan olayın somut hale getirilmesi açısından öğretim teknolojisi oldukça önemlidir (Aktaran Akbaba, 2016). Öğretim teknolojisi kâğıt-kalemde interaktif videoya kadar geniş bir alanı kapsar. Diğer bir anlatımla öğretim teknolojisi, öğretim ortamlarının daha verimli bir hale getirilebilmesi için yapılan bilimsel çalışmalardır (Demircioğlu, 2012). Öğretim teknolojisi, medyanın kullanımını içerip içermediğine bakılmaksızın, etkili öğrenmeyi sistematik olarak hedefleyen pratik öğretim teknikleri sunmaktadır. Bu, öğretimin tasarımı ve sunulmasında bilinen ve geçerliliği sağlanmış prosedürlerin uygulanmasına yardım ve teşvik etmeye yönelik öğretim teknolojisinin temel bir amacıdır (Gagne, 2013). Aynı zamanda, öğretim teknolojisi, öğrenim için süreçlerin ve kaynakların tasarımı, geliştirilmesi, kullanımı, yönetimi ve değerlendirmesinin teori ve uygulamasıdır (Seels & Richey, 1994). Bugün, eğitim sisteminin yapılandırılmasında öğretim teknolojisi, eğitimde sosyal, kişisel ve eğitsel ihtiyaçlar açısından bireylere uygun koşulların sağlamak açısından çok önemlidir (Orakçı, Aktan, Toraman & Çevik, 2016).

2018 yılında uygulamaya konan Ortaöğretim Tarih Dersi Öğretim Programında (9-11. Sınıflar) teknolojiye ayrı bir önem verilmiştir. Programda eğitim sistemimizin yetkinliklerde bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip karakterde bireyler yetiştirmeyi amaçladığı vurgulanmış olup öğrencilerin hem ulusal hem de uluslararası düzeyde; kişisel, sosyal, akademik ve iş hayatlarında ihtiyaç duyacakları beceri yelpazeleri olan yetkinlikler, Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinde (TYÇ) belirlenmiştir. Bu yetkinlikler; 1) Anadilde iletişim, 2) Yabancı dillerde iletişim, 3) Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler, 4) Dijital yetkinlik, 5) Öğrenmeyi öğrenme, 6) Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler, 7) İnişiyatif alma ve girişimcilik, 8)Kültürel farkındalık ve ifade olarak sıralanmıştır. Bunlar arasında yer alan iki önemli yetkinlik aslında Ortaöğretim Tarih Dersi Öğretim Programında teknolojinin ne kadar önem arz ettiğinin bir göstergesi olarak düşünülebilir. "Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler", "algılanan insan istek ve ihtiyaçlarını karşılama bağlamında bilgi ve metodolojinin uygulanması" olarak

görülmektedir. Bilim ve teknolojiye yetkinlik, “insan etkinliklerinden kaynaklanan değişimleri ve her bireyin vatandaş olarak sorumluluklarını kavrama gücünü” kapsamaktadır. “Dijital yetkinlik” ise, “iş, günlük hayat ve iletişim için bilgi iletişim teknolojilerinin güvenli ve eleştirel şekilde kullanılmasını” kapsamaktadır. Söz konusu yetkinliğin, “bilgiye erişim ve bilginin değerlendirilmesi, saklanması, üretimi, sunulması ve alışverişi için bilgisayarların kullanılması ayrıca internet aracılığıyla ortak ağlara katılım sağlanması ve iletişim kurulması” gibi temel beceriler yoluyla desteklendiği vurgulanmaktadır (Milli Eğitim Bakanlığı, 2018).

Milli Eğitim Bakanlığı’nda (MEB) eğitim-öğretim stratejilerinin geliştirilerek öğretim hedeflerine ulaşmayı sağlayacak modern yöntemlerin okullarda uygulanması yönünde önemli adımlar atılmaktadır. Atılan adımların işlevsellik kazanmasında ise öğretim etkinliklerinin yapılandırılması ve öğretim materyallerinin sunulduğu önem kazanmaktadır (Ersoy ve Dilber, 2016). Ülkemizde gerek örgün eğitim kurumlarında gerekse uzaktan öğretim kurumlarında, eğitim gören öğrencilere eğitim adına önemli bir destek de Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) projesi içerisinde yer alan Eğitim Bilişim Ağı’ndan (EBA) gelmektedir.

Eğitimin geleceğe açılan kapısı olan Eğitim Bilişim Ağı, Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü tarafından her bir bireyin kullanımına ücretsiz olarak sunulan çevrimiçi bir sosyal eğitim platformudur. 2012 yılında yayın hayatına başlayan Eğitim Bilişim Ağı’nın bütün bu özellikleriyle EBA; FATİH Projesinin en temel amacı olan “eğitimde fırsat eşitliği” ilkesini sağlamaya yöneliktir. Bu platformun amacı; bilgi teknolojileri aracılığıyla etkili materyal kullanımını destekleyip teknolojinin eğitime entegrasyonunu sağlamaktır. EBA platformu beş ana bileşenden oluşmaktadır. Bunlar; 1) Eğitsel arama motoru 2) Eğitsel içerik 3) Öğretim programlarında etkin BT kullanımı 4) Öğretmenler için hizmet içi eğitim 5) Ağ altyapısı ve geniş bant internet kullanımı ile bilinçli ve güvenli BT kullanımının sağlanmasıdır. EBA; okulda, evde, zamandan ve mekândan bağımsız olarak ihtiyaç duyulan her yerde ve her zaman kullanılabilir bir platformdur. Bu özelliğiyle EBA eğitimin dört duvar dışında da gerçekleştirilmesini sağlamaktadır. EBA’da bulunan e-içerikler, alanında uzman ekipler tarafından üretilmekte; ayrıca Türkiye’de ve dünyada dijital yayıncılık alanında önde gelen eğitim firmaları tarafından sağlanan içeriklerle de zenginleştirilmektedir. Aynı zamanda EBA, öğretmen ve öğrenci kullanıcı kitlesinin yaptığı paylaşımlarla birlikte gittikçe büyüyen bir kaynak havuzu haline gelmiştir (MEB, 2014).

EBA’da tarihle ilgili içeriklerden bazıları şunlardır:

1. Ben Kimim: Tarihî, ilmî, edebî kişilikleri ve sanatçıları tanıtmaya yönelik web ve android tabanlı bir oyundur.
2. Savaşlar ve Stratejiler: Malazgirt, I. Kosova, Ankara, Varna, Otlukbeli, Ridaniye ve Moğaç Savaşları anlatılmaktadır.

3. Tarih Atlası: Bizans İmparatorluğu, Anadolu, Anadolu'daki Türk Beylikleri ve İslam devletini anlatan 9 adet harita bulunmaktadır.

Bunların yanı sıra Ortaöğretim Tarih Dersi Öğretim Programında (9-11. Sınıflar), TC İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük ve Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi Dersi Öğretim Programları kazanımlarına yönelik içerikler bulunmaktadır. 9. Sınıf Tarih Dersi Öğretim Programı'na ilişkin ise 5 üniteden EBA'da 96 içerik yer almaktadır.

İlgili alanyazın incelendiğinde EBA'ya yönelik gerçekleştirilen araştırmaların farklı branşlardan öğretmenlerle ve farklı öğretim kademesindeki öğrencilerle yapıldığı görülmektedir (Aktay & Keskin, 2016; Alabay, 2015; Güvendi, 2014; Karalar & Doğan, 2017; Kurtdede Fidan, Erbasan & Kolsuz, 2016; Tutar, 2015; Türker & Güven, 2016; Tüysüz & Çümen, 2016). Sosyal bilgiler ve tarih derslerinde EBA kullanımına yönelik araştırmalar ise nitel çalışmalar çok fazla olmamakla birlikte bu araştırmalarda doküman incelemesi ile öğrenci ve öğretmen görüşlerine yer verilmiştir (Çakmak & Taşkiran, 2017; Karatekin, Elvan & Öztürk, 2015; Öner, 2017).

Yurt dışında yapılan araştırmalara bakıldığında ise tarih öğretmenlerinin teknolojiyi ne kadar kullandıklarına dair araştırmalar (Adeyinka,1989; Boadu, Awuah, Ababio & Eduaquah, 2014; Boakye & Banini, 2008; Buabeng-Andoh, 2012; Doppen, 2002; Gülbahar & Güven, 2008; Haydn, 2001; Oppong, 2009; Ruto & Ndaloh, 2013; Yidana, 2007; Zhao, 2007), tarih öğretmenlerinin teknoloji algısına yönelik araştırmalar (Amengor, 2011; Baylor & Ritchie, 2002; Buabeng-Andoh, 2012; Gülbahar & Güven, 2008; Haydn, 2001; Enayati, Modanloo & Kazemi, 2012; Kandasamy & Shah, 2013; Miima, Ondigi & Mavisi, 2013; Rampersad, 2011), tarih derslerinde teknoloji kullanıldığında öğrencilerinin tutumlarına ilişkin araştırmalar (Doppen, 2002; Lavin, Korte & Davies, 2011; Loewen, 1995; Rampersad, 2011; Turan, 2010; Volk, Yip & Lo, 2003), öğretmenlerin eğitimde teknolojiyi kullanmada karşılaştıkları zorluklara ilişkin araştırmalar (Adebi-Caesar, 2012; Amengor, 2011; Anderson, 2008; Doppen, 2002; Haydn, 2001; Kandasamy & Shah, 2013; Miima & diğ., 2013; Nuuyoma, 2012; Raman & Mohamed, 2013; Vrasidas, Pattis, Antonaki, Aravi, Avraamidou & Theodoridou, 2010) yapılmıştır.

Amaç

Bu araştırmada, tarih öğretmenlerinin 9. Sınıf Tarih Dersi Öğretim Programı bağlamında “Eğitim Bilişim Ağı” (EBA)'na ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Bu genel amaç doğrultusunda oluşturulan araştırmının alt amaçları aşağıda verilmiştir:

- 1- Öğretmenlerin EBA'nın 9. Sınıf Tarih Dersi Öğretim Programının kazanımların gerçekleşmesine yönelik etkisine ilişkin görüşleri nelerdir?**
- 2- Öğretmenlerin EBA'nın 9. Sınıf Tarih Dersi Öğretim Programının içerik boyutuna yönelik etkilerine ilişkin görüşleri nelerdir?**

3- Öğretmenlerin EBA'nın 9. Sınıf Tarih Dersi Öğretim Programının öğrenme- öğretme sürecine yönelik etkisine ilişkin görüşleri nelerdir?

4- Öğretmenlerin EBA'nın 9. Sınıf Tarih Dersi Öğretim Programının değerlendirme boyutuna yönelik etkisine ilişkin görüşleri nelerdir?

Yöntem

Araştırma Modeli

Araştırma, EBA uygulamasının öğrenme-öğretme ortamına etkilerini öğretmen görüşleri doğrultusunda belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu nedenle araştırma nitel bir araştırmadır. Araştırmada elde edilen verilerin toplanması, analizi ve yorumlanmasında nitel araştırma tekniklerinden biri olan betimsel analiz tekniğinden yararlanılmıştır. Nitel araştırma; gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı nitel bir sürecin izlendiği araştırmadır (Yıldırım & Şimşek, 2006). Bu araştırmada nitel veri toplama yöntemlerinden görüşme tercih edilmiştir.

Çalışma Grubu

Araştırma, Ankara il merkezinde bulunan Anadolu liselerinde görev yapan tarih öğretmenleri ile yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubunu amaçlı örnekleme yöntemine göre belirlenmiştir. Çalışma grubunu oluşturan öğretmenler, Ankara'nın merkezinde iki Anadolu lisesinden belirlenmiştir. Ayrıca çalışma grubundaki öğretmenler derslerinde EBA uygulamasını kullanan öğretmenlerden seçildiğinden elde edilen veriler, diğer öğretmenlere bilgi verebilecek niteliktedir. Örneklem nitel araştırmalarda amaca dayalı tipik durum örneklemesine göre belirlenmiştir (Patton, 2002; Yıldırım & Şimşek, 2006;). Ayrıca okullar ve öğretmenlerle iletişime geçilirken tanıdık bir örneklem üzerinde çalışmak araştırmaya hız ve pratiklik kazandıracağından (Yıldırım & Şimşek, 2006) kolay ulaşılabilir örnekleme yönteminden de yararlanılmıştır. Bütün bu hususlar dikkate alınarak, EBA uygulamasını kullanan 21 öğretmen araştırmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır.

Verilerin Toplanması

Katılımcıların EBA uygulaması ile ilgili görüşlerini almak amacıyla 8 tane açık uçlu yarı yapılandırılmış görüşme sorusu hazırlanmış ve uygulanmıştır. Öğretmenler için hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formunu (görüşme soruları, alternatif sorular ve sondaları) incelemek üzere 3 ayrı uzman görüşüne başvurulmuş, farklı öğretmenlerle pilot görüşmeler yapılarak soruların anlaşılabilirliği sınanmıştır. Uzman görüşleri ve pilot görüşmelerin ardından görüşme formuna son şekli verilmiştir. Görüşmelerde görüşme formunda yer alan sorular sırasıyla katılımcılara yöneltilmiştir. Araştırmacılar tarafından, derslerinde EBA uygulamasından yararlandığını belirten öğretmenlerden gönüllülük esasına göre görüşmeyi kabul eden

öğretmenler çalışma grubuna alınmıştır. Çalışma grubunda yer alan öğretmenlerden randevu alınarak araştırmanın amacı açıklanarak görüşme sorularından örnekler sunularak, kimlik bilgilerinin gizli kalacağı garantisini verilmiştir. Görüşmeler randevu alınan gönüllü öğretmenlerle 01 – 20 Ocak 2018 tarihleri arasında, araştırmacılar tarafından gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler ses kayıt cihazına kaydedilmiş daha sonra deşifre edilerek yazıya dökülmüştür.

Verilerin Analizi

Araştırmada toplanan veriler betimsel analiz tekniği ile analiz edilmiştir. Kayıt altına alınan veriler düz metin hâline getirilmiş ve metin hâlindeki veriler temalar ve görüşülenler boyutlarından oluşan matrise yerleştirilmiştir. Matris üzerindeki veriler kodlanmış ve ortaya çıkan bilgilerin tekrar edilme sıklığına bakılmıştır. Buna göre düzenlenen bulgular frekans ve yüzde tabloları şeklinde verilmiştir. Araştırmada elde edilen bulgular, lise tarih öğretmenlerinin sorulara verdiği kodlanmış cevaplardan alıntılar yapılarak desteklenmiştir. Araştırmada, öğretmenlerin ifadelerine yer verilirken öğretmenlerin gerçek adları yerine kod isimleri kullanılmıştır.

Geçerlik ve Güvenirlik

Nitel verilerin analizi aşamasında araştırmanın alt problemlerine uygun olarak hazırlanan görüşme sorularına verilen yanıtlar önceden düşünülen ve görüşmedeki yanıtları inceledikten sonra son şekli verilen temalar ve kodlar kullanılarak analiz yapılmıştır. Merriam'a (2009) göre uzman görüşü almak nitel bir çalışmada iç geçerliği sağlamada kullanılan yöntemlerden birisidir. Bu çalışmada da iç geçerliliği sağlamak için Tarih eğitimi alanından 1 Öğretim Üyesi Doktor, Ölçme ve Değerlendirme alanından 2 Doçent toplam 3 kişi çalışmada elde edilen bulguları okumuş, verilerin temalar ile tutarlılığı değerlendirmiştir. Böylelikle çalışma, ilgili önerilerle son haline getirilmiştir. Merriam'a (2009) göre nitel bir çalışmada iç geçerliği sağlamada kullanılan yöntemlerden bir diğeri ise veri toplama süreçlerine yeterince katılımı sağlamadır. Bu çalışmada araştırmacı, uygulayıcı rolüyle katılımcılarla daha fazla vakit geçirme olanağı bulabilmiştir. Bu durumun araştırmacıya olaylara katılımcı gözünden bakma, onları anlayabilme konularında katkı sağladığı söylenebilir.

Bulgular

Bu kısımda araştırmaya ait bulgular alt amaçlar göz önünde bulundurularak ele alınmıştır.

1. Öğretmenlerin EBA Uygulamasının 9. Sınıf Tarih Dersi Öğretim Programının Kazanımlarının Gerçekleşmesine Yönelik Etkisine İlişkin Görüşleri

Öğretmenlerin, EBA uygulamasının 9. Sınıf Tarih Dersi Öğretim Programında yer alan kazanımların gerçekleşmesine yönelik görüşleri, kazanımlar teması altında 4 kategoride toplanmıştır. Aşağıda Tablo 1'de görüldüğü gibi bu kategoriler; kazanımlarla uyumlu olma (f=19

kişi), birden fazla duyu organına hitap ederek kazanımların gerçekleşmesini sağlama (f=15 kişi) ve kazanımları destekleme (f=14 kişi) olarak belirtilmiştir.

Tablo 1.

Öğretmenlerin EBA Uygulamasının Dersin Kazanımlarını Gerçekleşmesine Yönelik Görüşleri

| Tema | Kategoriler | Frekans (f) |
|-------------|--|--------------------|
| Kazanımlar | Kazanımlarla uyumlu olma | 19 |
| | Birden fazla duyu organına hitap ederek kazanımların gerçekleşmesini sağlama | 15 |
| | Kazanımları destekleme | 14 |
| | Toplam | 48 |

Araştırmaya katılan öğretmenlerin "kazanımların uyumuna" ilişkin bazı ifadeleri aşağıda verilmiştir:

“EBA 9.sınıf tarih programıyla uyumlu. Tarih dersindeki kazanımlarla birebir örtüşen bir uygulama.” (Ö1)

“EBA’daki görsel işitsel materyaller Milli Eğitimin bize vermiş olduğu ders kitaplarıyla uyumlu. Üniteler bizim işlediğimiz kitaplarla birebir aynı.” (Ö5)

“Konuların sıralaması kazandırmak istediğimiz kazanımlar açısından tutarlı ve uyumlu. Tam da bizden istedikleri doğrultuda” (Ö7)

Yukarıdaki Tablo 1’de görüldüğü üzere, öğretmenlerin neredeyse tamamı tarafından EBA uygulamasının kazanımlarla uyumlu olduğu ve kazanımların birden fazla duyu organına hitap ederek gerçekleşmesini sağladığı belirtilmektedir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin “birden fazla duyu organına hitap ederek kazanımların gerçekleşmesini sağlama”ya ilişkin bazı ifadeleri aşağıda verilmiştir:

“Öğrenci görerek aynı zamanda duyduğu zaman bundan etkileniyor, kendi katılıp fikir beyan etmek de istiyor. Özellikle savaş sahnelerinde ve animasyonlarda öğrenciler daha çok eğleniyor. Birden fazla duyu organına hitap ettiği için daha yararlı oluyor.” (Ö2)

“Konuyu biz derste anlatıyoruz öğrencilere. Görsel videolar öğrencilerin daha çok aklında kalıyor....EBA, işitsel, görsel olduğu için ben çok memnunum. (...) Ders planlarken materyal bulurken ve özellikle görsellerde çok işimize yarıyor. EBA sayesinde hem işitsel hem görsel daha

çok öğrenme gerçekleştiriyorlar (...)Görsel ve işitsel olduğu için öğrencilerin anlamasını daha çabuk sağlıyor.” (Ö5)

Araştırmaya katılan öğretmenlerin yarısı EBA uygulamasının kazanımları desteklediğini belirtmektedir. “Kazanımları desteklemeye” ilişkin bazı ifadeler aşağıda verilmiştir:

“Çok güzel örnekler var, görsel ve işitsel materyal açısından. Kazanımları destekleyici biçimde hazırlanmış. Konuyu ben anlatmadan öğrenciler EBA’ya girdiklerinde öğrenmeleri gerekenleri hemen kavrayabiliyorlar.” (Ö6)

“9. Sınıf tarih dersinin temel kazanımlarını destekliyor EBA... Kazanımlara EBA katkı sağlıyor. Kazanımları destekleme açısından gayet uygun.” (Ö12)

“EBA sayesinde tarih dersleri daha çok görselleşiyor. Aynı zamanda öğrencilerin çoklu kaynaklardan öğrenmelerini sağladığı için hem görsel hem işitsel hem de daha farklı duyularına hitap ettiği kanısındayım.” (Ö15)

Yukarıdaki öğretmen görüşlerine dayalı olarak, EBA uygulamasının kazanımlarla uyumlu olduğu, kazanımları desteklediği ve birden fazla duyu organına hitap ederek kazanımların gerçekleşmesini sağladığı söylenebilir.

2- Öğretmenlerin EBA Uygulamasının Dersin İçerik Boyutuna Etkilerine İlişkin Görüşleri

Öğretmenlerin EBA uygulamasının dersin içerik boyutuna etkilerine ilişkin ifadeleri Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2.

Öğretmenlerin EBA Uygulamasının Dersin İçerik Boyutuna Etkilerine İlişkin Görüşleri

| Tema | Kategoriler | Frekans (f) |
|-------------|------------------------|--------------------|
| İçerik | İçerik uyumu | 13 |
| | Yüzeysel bilgi | 12 |
| | İçeriği zenginleştirme | 8 |
| | Toplam | 33 |

Tablo 2’de de görüldüğü gibi öğretmenlerin, EBA uygulamasının dersin içerik boyutuna etkilerine ilişkin görüşleri içerik teması altında 3 kategoride toplanmıştır (Tablo 2). Bu kategoriler; İçerik uyumu (f=13 kişi), yüzeysel bilgi (f=12 kişi), içeriği zenginleştirme (f=8 kişi) olarak belirtilmiştir. EBA uygulamasının dersin içerik boyutuna etkilerine ilişkin bazı ifadeleri aşağıda verilmiştir:

“EBA’da 9. Sınıf tarih dersine ilişkin çok yeterli miktarda uygun içerik yok ve EBA’nın içeriği çok karmaşık diyebilirim. Ben şahsen bu konuda epey sıkıntı yaşıyorum, içeriği bulamama, aradığını bulamama sıkıntısı çok.” (Ö3)

“İçeriklerin yüzeysel olması aynı zamanda eksik olması, bağlantıların çok rahat yapılamamasına neden olmakta; fakat var olan içerikler çoğunlukla dersin içeriğiyle uyumlu” (Ö5)

“İçeriğin tam olarak dolu olması EBA'nın etkili kullanılabilmesi için öncelikli şart çünkü içeriğin eksik olması EBA'yı tam olarak etkili kullanamamıza neden oluyor.” (Ö7)

“Çok detaya girmeden konuyu yüzeysel geçiyor fakat konuları öğrencilerin anlayacağı seviyede anlatıyor olması çok büyük bir avantaj sağlıyor.” (Ö15)

Yukarıdaki öğretmen görüşlerine dayalı olarak, EBA uygulamasının içerikle uyumlu olduğu, içeriği zenginleştirdiği ama yüzeysel bilgi içerdiği görülmektedir.

3- Öğretmenlerin EBA uygulamasının dersin öğrenme - öğretme sürecine etkisine ilişkin görüşleri

Öğretmenlerin EBA uygulamasının dersin öğrenme - öğretme sürecine etkisine ilişkin ifadeleri dersteki etkinliklere katkısı teması altında 5 kategoride toplanmıştır. Aşağıda Tablo 3'de görüldüğü gibi bu kategoriler konuları pekiştirme fırsatı sunma (f=16), etkin katılım sağlama (f=15), dersteki etkinlikleri destekleme (f=14), öğrenmeyi kolaylaştırma (f=14), öğrenmeyi kalıcı hale getirme (f=13) olarak belirtilmiştir.

Tablo 3.

Öğretmenlerin EBA uygulamasının dersteki etkinliklere katkısına ilişkin görüşleri

| Tema | Kategoriler | Frekans (f) |
|-------------------------------|-----------------------------------|-------------|
| Dersteki etkinliklere Katkısı | Konuları pekiştirme fırsatı sunma | 16 |
| | Etkin katılım sağlama | 15 |
| | Dersteki etkinlikleri destekleme | 14 |
| | Öğrenmeyi kolaylaştırma | 14 |
| | Öğrenmeyi kalıcı hale getirme | 13 |
| | Toplam | 72 |

EBA uygulamasının dersteki etkinliklere katkısına ilişkin bazı ifadeler aşağıda verilmiştir:

“EBA sayesinde öğrenciler öğrendikleri konuları pekiştirme fırsatı elde ediyorlar. Öğrencilerin anlattığım şeyleri orda tekrar etmeleri görsel olarak da görmeleri pekiştirmeleri açısından önemli.” (Ö7)

“Benim anlattıklarımı öğrenciler EBA'da tekrar gördükleri zaman bir anlamda konuyu pekiştirmiş oluyorlar ve bu da konuyu daha iyi ve daha sağlıklı bir şekilde öğrenmelerini sağlıyor.”(Ö8)

“EBA öğrencilerin konuları tekrar etmesi açısından önemlidir diyebilirim. Aynı zamanda EBA derslerin çok eğlenceli geçmesini sağlaması derslerde öğrencilerin sıkılmaması öğrencilerin iyi kaliteli vakitler geçirmesi açısından önemli.” (Ö11)

“Öğrenciler, EBA uygulaması düzeylerine uygun olduğu için aktif katılım sağlıyorlar. Böylelikle öğrenciler sınıf düzeyini yakalama fırsatı buluyorlar.” (Ö14)

“EBA sayesinde öğrencinin derse katılımı daha fazla oluyor. Eskiden öğrenciler derse çok fazla katılmıyorlardı, EBA sayesinde derse olan katılımları arttı, öğrenciler konuları daha kalıcı öğrenebildiler.” (Ö16)

“EBA, öğrencileri derse etkin katılıma sevk ediyor. Kazanım değerlendirmeleriyle bütün sınıf soruları görerek ve birbirleriyle tartışarak derse birlikte katılıyorlar”. (Ö17)

“EBA'nın öğrencilere konu tekrarı fırsatı imkanı sunması öğrencilerin başarılı olmaları açısından önemli. (Ö18)

“EBA'nın dersi destekleyici yanı da var. EBA sayesinde öğrenci sadece okulda öğrenmiyor, evinde de otobüste de kısacası her yerde öğrenme fırsatı yakalıyor.” (Ö19)

“EBA dersteki öğrenme etkinliklerini destekleyici yeterli örnek sunuyor. Çok fazla örneğe gerek yok. Çok fazla örnek vererek öğrencinin kafasını karıştırmaya gerek yok. Birkaç tane örnekle konuyu destekliyor. (Ö20)

“EBA öğrencilerin konuları gerçek anlamda öğrenmesini basitleştiriyor. Öğrencilerin tarih konularına ilişkin ilgisi ve hâkimiyeti daha çok artıyor.” (Öğrenme, öğrenmeyi kolaylaştırma) (Ö21)

“EBA uygulaması sayesinde, öğrenme daha eğlenceli olduğu için öğrencilerin aklında bilgi daha fazla kaldı diyebilirim. Çoğu öğrenci dersi derste öğrendi. Eve pek iş kalmadı.” (Ö9)

Yukarıdaki öğretmenlerin görüşlerine göre, EBA uygulamasının konuları pekiştirme fırsatı sunduğu, etkin katılım sağladığı, dersteki etkinlikleri desteklediği, öğrenmeyi kolaylaştırdığı, öğrenmeyi kalıcı hale getirdiği görülmektedir.

4- Öğretmenlerin EBA uygulamasının dersin değerlendirme boyutuna etkisine ilişkin görüşleri

Öğretmenlerin EBA uygulamasının dersin değerlendirme boyutuna ilişkin görüşleri Tablo 4’de görüldüğü gibi, değerlendirme teması altında 3 kategoride toplanmıştır. Bunlar başarıyı artırma (f=10), dönüt alma (f=15) ve öz değerlendirme becerisini geliştirme (f=15) olarak belirlenmiştir.

Tablo 4.

Öğretmenlerin EBA Uygulamasının Dersin Değerlendirme Boyutuna Etkisine İlişkin Görüşleri

| Tema | Kategoriler | Frekans (f) |
|---------------|--|--------------------|
| Değerlendirme | Başarıyı artırma | 18 |
| | Dönüt alma | 17 |
| | Öz değerlendirme becerisini geliştirme | 17 |
| | Toplam | 52 |

EBA uygulamasının dersin değerlendirme boyuta etkisine ilişkin bazı ifadeler aşağıda verilmiştir.

“EBA sayesinde tarih dersiyle çok ilgilenmeyen öğrenciler daha çok derse katılarak başarılarını artırebiliyorlar. Özellikle düşük seviyede olan öğrenciler için videolar ve diğer görsel materyaller öğrencilerin öğrenmesini kolaylaştırıyor bu da başarılarına katkı sağlıyor. Derse karşı ilgide artış var özellikle bazı öğrenciler dersi ipe çekiyorlar.” (Ö3)

“Öğrenciler için EBA uygulaması çok daha iyi, başarıyı da artırıyor bence, EBA'ya girenler diğer arkadaşlarına göre daha başarılı... Bana göre, özellikle videolar öğrenci başarısında etkili oluyor. Çünkü öğrenciler videolar sayesinde derse görsel ve işitsel olarak bu durum daha çok hoşlarına gidiyor.” (Ö4)

“EBA'da tarih programında yer alan her bir konu ile ilgili kazanım değerlendirme soruları mevcut. Söz konusu konu derste işlendikten sonra öğrenciler ya bireysel olarak bu soruları yapıyorlar ya da sınıfta birlikte yapıyoruz. Anında geri dönütün olmasının ise başarıyı artırdığını düşünüyorum.” (Ö7)

“EBA'da dönüt alabiliyorsun. Öğrenci öğrenmiş mi öğrenmemiş mi. Bu da çok iyi bir uygulama.” (Ö11)

“EBA sayesinde öğrenciler kendi eksikliklerini görebiliyorlar, bir nevi neleri öğrendiklerini neleri öğrenmediklerini tespit edip kendi öğrenmelerine ilişkin farkındalık geliştirebiliyorlar.” (Ö13)

“EBA, öğrencilerin kendi ilerlemelerini görmelerine imkan veriyor. Öğrenciler nerelerde eksiklikleri var bunu tespit edip eksikliklerini EBA yoluyla giderebiliyorlar.” (Ö15)

Yukarıdaki öğretmen görüşlerine dayalı olarak, EBA uygulamasının başarıyı artırdığı ve dönüt almaya imkan verdiği ve öz değerlendirme becerisini geliştirdiği görülmektedir.

5- Öğretmenlerin EBA uygulamasının kullanılması ve geliştirilmesine ilişkin görüşleri ve önerileri

EBA uygulamasının kullanılması ve geliştirilmesine ilişkin görüşleri “öneriler” teması altında 6 kategori altında toplanmaktadır. Tablo 5’de görüldüğü gibi bunlar; içerik zenginleştirilmeli (f=18), teknolojik altyapı iyileştirilmeli (f=17), animasyon sayısı artırılmalı (f=15), standart ders anlatımı olmamalı (f=15), ders videolarının çekim kalitesi artırılmalı (f=14) ve EBA tasarımının karışıklığı giderilmeli (f=14) olarak belirlenmiştir.

Tablo 5.

Öğretmenlerin EBA uygulamasının kullanılması ve geliştirilmesine ilişkin görüşleri ve önerileri

| Tema | Kategoriler | Frekans (f) |
|---------------|--|--------------------|
| Öneriler | İçerik zenginleştirilmeli | 18 |
| | Teknolojik altyapı iyileştirilmeli | 17 |
| | Animasyon sayısı artmalı | 15 |
| | Standart ders anlatımı olmamalı | 15 |
| | Ders videolarının çekim kalitesi artırılmalı | 14 |
| | EBA tasarımının karışıklığı giderilmeli | 14 |
| Toplam | | 93 |

Öğretmenlerin EBA uygulamasına yönelik en büyük eleştirisini, içeriğin zengin olmaması oluşturmaktadır. Teknolojik altyapının iyileştirilmesi, animasyon sayısı artırılmalı, standart ders anlatımının olmaması, ders videolarının çekim kalitesinin artırılması ve EBA tasarımının karışıklığının giderilmesi gerektiği yine yapılan öneriler arasında bulunmaktadır. Öğretmen görüşlerinden alıntılar aşağıda verilmiştir.

“EBA'nın etkili kullanılabilmesi için ilk önce yeterince zengin bir içeriğe sahip olmalı. İçerik biraz zayıf olduğu için EBA'yı tam olarak etkili kullanamıyoruz. Morpa, Okulistik gibi sitelerden de faydalanıyorum. Bu siteler bu anlamda kendini kanıtlamış. EBA'dan çok daha iyiler. Kısaca EBA içerik yönünden kendini geliştirmeli.”(Ö6)

“EBA'nın en büyük eksikliği uygulamaya okullarda çok kolay bir şekilde girilememesi ve çok fazla zaman alması şeklinde sıralanabilir. En büyük sorun bağlantı kurulamaması, projeksiyon cihazının olmaması ya da eksik olması... İstenilen zaman kullanılamaması bağlantı hızının yüksek

olmaması en büyük yaşanan sıkıntımızdır. Kısacası teknolojik altyapı konusundaki sıkıntılar giderilmeli.” (Ö9)

“EBA’da animasyonlara daha fazla yer verilirse çok daha iyi olur.” (Ö11)

“EBA’da anlatım biçimi tekdüze biçimde hep aynı. EBA’da standartlaştırılmış bir teknik var. Bütün konu hep aynı biçimde aktarılıyor.” (Ö13)

“EBA’daki videolar çok amatörce çekilmiş. Daha profesyonel çekimler olsa çok daha iyi olur. Ayrıca ses, görüntü kalitesi artırılmalı.” (Ö15)

“EBA sitesinin tasarımı çok karmaşık, yetersiz ve yorucu. EBA uygulamasına girdiğim zaman kayboluyorum. Tasarımda düzenlemeler ve sadeleştirmeler yapılmalı.” (Ö17)

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmada, tarih öğretmenlerinin 9. Sınıf Tarih Dersi Öğretim Programı bağlamında “Eğitim Bilişim Ağı”(EBA)na ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenler, EBA uygulamasının 9. sınıf tarih dersi kazanımlarıyla uyumlu olduğunu, kazanımları desteklediğini ve birden fazla duyu organına hitap ederek kazanımların gerçekleşmesini sağladığı yönünde görüş bildirmişlerdir. Türker ve Güven (2016) lise öğretmenlerinin EBA projesinden yararlanma düzeylerini tespit etmek ve proje ile ilgili görüşlerini almak için gerçekleştirdikleri araştırmada, öğretmenler EBA projesinin daha fazla duyu organına hitap ettiği yönünde görüş bildirmişlerdir. Karatekin, Elvan ve Öztürk (2015) de FATİH projesi kapsamında interaktif sistemlerin sınıfta yararlı olacağı ve daha çok duyu organına hitap edeceği yönünde bulgulara ulaşmışlardır. Çevik ve Duman (2018)’ın çalışmalarında ise EBA’ya çok benzeyen bir uygulama olan Morpa Kampüs’ün kazanımlar açısından hemen hemen aynı katkılar sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Hem kazanımların hem de kalıcı öğrenmenin gerçekleşmesi için daha çok duyu organına ulaşan görsel ve işitsel araçlarla oluşturulacak öğrenme ortamlarına başvurmak olmazsa olmaz bir ihtiyaçtır (Dursun, 2006; Orakcı & Toraman, 2018). Milli Eğitim Bakanlığı tarafından sınıf seviyelerine uygun, güvenilir ve doğru e-içerikleri sunmak için 2012 yılında hizmet vermeye başlayan EBA’nın amacı da ihtiyaç duyulan her yerde bilgi teknolojileri araçlarını kullanarak etkili materyal kullanımını destekleyip teknolojinin eğitimle bütünleşmesini sağlamak olarak açıklanmaktadır (MEB, 2012).

Yapılan bu araştırmada, EBA uygulamasının içerikle uyumlu olduğu, içeriği zenginleştirdiği ama yüzeysel bilgi içerdiği görülmektedir. Araştırmanın öğretmen görüşlerinden yola çıkılarak ulaşılan bu bulgusu benzer şekilde Çevik ve Duman (2018)’ın çalışma bulgularıyla, içeriğin yetersiz olduğu bulgusu Kurtdebe Fidan, Erbasan ve Kolsuz (2016) tarafından gerçekleştirilen araştırma sonucu ulaşılan araştırma bulgusuyla örtüşmektedir. Karatekin, Elvan ve Öztürk (2015) ise yapmış oldukları çalışmada müfredatla uyumlu e-içeriklerin hazırlanması ve gerekli

alt yapının oluşturulması gerektiği bulgusuna ulaşmışlardır. Aslında EBA gibi uygulamalarla farklı, zengin ve eğitici içerikler sunularak sözel, görsel, işitsel, sosyal öğrenme gibi farklı öğrenme stillerine sahip öğrencilerin ihtiyaçları karşılanabilir. Bu yüzden etkili e-içerikler geliştirilmeli, böylece öğrencilerin dikkatleri, ilgileri ve motivasyonları artırılabilir, öğrencilerin ders dışı mevzulara olan ilgileri azaltılabilir.

EBA uygulamasının konuları pekiştirme fırsatı sunduğu, etkin katılım sağladığı, dersteki etkinlikleri desteklediği, öğrenmeyi kolaylaştırdığı, öğrenmeyi kalıcı hale getirdiği görülmektedir. Araştırmanın öğretmen görüşlerinden yola çıkılarak ulaşılan konuları pekiştirme, etkin katılım sağlama, dersteki etkinlikleri destekleme bulguları Çevik ve Duman (2018)'in yapmış olduğu çalışma bulgularıyla, söz konusu bu bulgularla birlikte kalıcılığı artırma, öğrenmeyi kolaylaştırma ve konuyu pekiştirme bulguları ise Orakcı, Durnalı ve Efe (2018) ile Kurtde Fidan, Erbasan ve Kolsuz (2016) ile Türker ve Güven (2016)'in yapmış oldukları çalışmaların bulgularıyla örtüşmektedir. Teknolojik araçlar öğrencilerin konuya odaklanmalarını ve konuyu hızlı bir şekilde öğrenmelerini sağlamakta sonuç olarak, öğrenciler öğrenmeyi daha hızlı keşfetmekte ve öğrenme zorluklarını daha kolay aşmaktadırlar (Picard, 2009). Thompson ve Flecknoe (2003) ise, akıllı tahta uygulamaları süresince öğrencilerin öğretmenle veya birbirleriyle iletişimlerinin arttığını, derse ilgi ve katılımlarının yükseldiğini tespit etmiştir.

Yapılan bu çalışmada EBA uygulamasının başarıyı artırdığı ve dönüt almaya imkan verdiği ve öz değerlendirme becerisini geliştirdiği görülmektedir. Benzer şekilde Çevik ve Duman (2018)'in yapmış olduğu çalışmada Morpa Kampüs'ün öğrencilerin başarısını artırdığı ve dönüt almalarını sağladığı bulgularına ulaşılmıştır. Diğer taraftan, Aydınöz, Sözcü ve Akbaş (2016)'in coğrafya öğretiminde EBA içeriklerinin öğrenci başarısına etkisi isimli yarı deneysel çalışmalarında, EBA içerikli ders uygulamasının nispeten öğrencilerin başarısını artırdığı, konuların anlaşılmasını kolaylaştırdığı ama anlamlı bir fark oluşturacak kadar etkili olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Öğretmenlerin EBA uygulamasına yönelik en büyük eleştirisi, içeriğin zengin olmaması yönünde olmuştur. Teknolojik altyapının iyileştirilmesi, animasyon sayısının artırılması, standart ders anlatımının olmaması, ders videolarının çekim kalitesinin artırılması ve EBA tasarımının karışıklığının giderilmesi gerektiği yine yapılan eleştiriler arasında bulunmaktadır. Araştırmanın öğrenci görüşlerinden yola çıkılarak ulaşılan bulgusu benzer şekilde Keleş ve Turan (2015), Kurtde Fidan, Erbasan ve Kolsuz (2016), Türker ve Güven (2016), Pala, Arslan ve Özdiç (2017), Çakmak ve Taşkiran (2017), Çevik ve Duman (2018) tarafından gerçekleştirilen araştırma bulgularıyla örtüşmektedir. Buradan hareketle, EBA'nın içeriğinin geliştirilmesi ve zenginleştirilmesi, sitenin içerisinde animasyonlar ve etkileşimli oyunlar yerleştirilmesinin yanında, EBA'nın tasarımı konusunda belirli iyileştirmeler ve düzenlemeler yapılması gerektiği sonucu çıkarılabilir. Ayrıca bu ve benzeri çalışmaların ortaya koyduğu bulgulardan yararlanılarak EBA'nın iyileştirilmesi ve kullanılabilirliğine yönelik çalışmalar yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kaynakça

- Adebi-Caesar, T. E. (2012). *Assessment of I.C.T situation in senior high schools: A case study in lower Manya Krobo district* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Kwame Nkrumah University of Science and Technology.
- Adeyinka, A. A. (1989). Current problems of history teaching in some Nigerian senior secondary schools. *Ilorin Journal of Education*, 9(6), 55-63.
- Akbaba, B. (2016). *Tarih öğretiminde görsel kaynaklardan yararlanma*. M. Safran (ed.), Tarih nasıl öğretilir? Tarih öğretmenleri için özel öğretim yöntemleri (s.217-230). İstanbul: Yeni İnsan.
- Aktay, S. & Keskin, T. (2016). Eğitim Bilişim Ağı (EBA) İncelenmesi. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 2(3), 27-44.
- Alabay, A. (2015). *Ortaöğretim Öğretmenlerinin ve Öğrencilerinin Eba (Eğitimde Bilişim Ağı) Kullanımına İlişkin Görüşleri Üzerine Bir Araştırma* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Amengor, J. (2011). *History teachers' perception of ICT in promoting teaching and learning* (Yayınlanmamış Doktora Tezi). University of Cape Coast.
- Anderson, W. S. (2008). *The use of technology in education: Benefits and challenges*. Boise State University: Unpublished article.
- Aydınözü, D. Sözcü, U. & Akbaş, V. (2016). Coğrafya öğretiminde EBA içeriklerinin öğrenci başarısına etkisi. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(15).
- Baylor, A.L. & Ritchie, D.(2002). What factors facilitate teacher skill, morale and perceived student learning in technology use in the classrooms?' *Computers and Education*, 39(4), 395-414.
- Boadu, G., Awuah, M., Ababio, A.M. & Eduaquah, S. (2014). An examination of the use of technology in the teaching of history: A study of selected senior high schools in the Cape Coast Metropolis, Ghana. *International Journal of Learning, Teaching and Educational Research*, 8(1), 187-214.
- Boakye, K. B. & Banini, D.A. (2008). *Teacher ICT readiness in Ghana*. In: Toure, K., Tchombe, T.M.S. & Karsenti, T (Eds.), *ICT and Changing Mindsets in Education*. Bamenda, Cameroon.
- Buabeng-Andoh, C. (2012). An exploration of teachers' skills, perceptions and practices of ICT in teaching and learning in the Ghanaian second-cycle schools. *Journal of Contemporary Educational Technology*, 3(1), 36-49.
- Çakmak, Z. & Taşkıran, C. (2017). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin perspektifinden eğitim bilişim ağı (Eba) Platformu, *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5 (9).

- Çevik, H. & Duman, T. (2018). Analyzing the effects of e-learning on science education. *International Journal of Instruction*, 11(1), 345-362.
- Demircioğlu, İ.H.(2012). *Tarih Öğretiminde, Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı*. İ.H. Demircioğlu ve İ. Turan (ed.). Tarih Öğretiminde, Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı(s.1-12). Ankara: Pegem.
- Doppen, F. H. (2002). *Beginning social studies teachers' use of technology in the teaching of history*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). University of Florida.
- Dursun, F. (2006). Öğretim sürecinde araç kullanımı. *İlköğretmen Dergisi*, 1, 8-9.
- Enayati, T., Modanloo, Y. & Kazemi, F. S. M. (2012). Teachers' attitudes towards the use of technology in education. *Journal of Basic and Applied Scientific Research*, 2(11).
- Güvendi, G.M. (2014). *Millî Eğitim Bakanlığı'nın öğretmenlere sunmuş olduğu çevrimiçi eğitim ve paylaşım sitelerinin öğretmenlerce kullanım sıklığının belirlenmesi: Eğitim Bilişim Ağı (Eba) örneği* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Kurtdede Fidan, N., Erbasan, Ö. & Kolsuz, S. (2016). Sınıf öğretmenlerinin Eğitim Bilişim Ağı'ndan (EBA) yararlanmaya ilişkin görüşleri. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(45), 626-637.
- Ersoy, F. & Dilber, R (2016). Teknik Meslek Lisesi öğrenci ve öğretmenlerinin aktif öğrenme tekniğiyle oluşturulan öğrenme ortamına ilişkin görüşleri, *Milli Eğitim Dergisi*, 216 (45), 47-57.
- Gagne, R. M. (2013). *Instructional technology: foundations*. Routledge.
- Gülbahar, Y. & Güven, I. (2008). A survey on ICT usage and the perceptions of social studies teachers in Turkey. *Educational Technology & Society*, 11(3), 37-51.
- Haydn, T. (2001). Subject discipline dimensions of ICT and learning: History; A case study. *International Journal of Historical Learning, Teaching and Research*, 2(1).
- Kandasamy, M. & Shah, P. B. M. (2013). *Knowledge, attitude and use of ICT among ESL teachers. Proceedings of the Global Summit on Education*. Available at http://worldconferences.net/proceedings/gse2013/papers_gse2013/247%20Moganashwari%20Kandasamy%20Parilah%20Bt%20Hj.%20Mohd%20Shah.pdf914-930. Retrieved on January 10, 2018.
- Karalar, H. & Doğan, U. (2017). Teacher perception on educational informatics network: A qualitative study of a Turkish Anatolian high school, *International Education Studies*, 10(4), 101-112.

- Karatekin, K., Elvan, Ö. & Öztürk, D. (2015). Sosyal bilgiler ve sınıf öğretmenlerinin Fatih Projesi hakkındaki düşünceleri, *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(18), 81-114.
- Keleş, E. & Turan, E. (2015). Öğretmenlerin Fırsatları Arttırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) Hakkındaki Görüşleri, *Turkish Journal of Education*, 4(2).
- Kurtdede Fidan, N., Erbasan, Ö. & Kolsuz, S. (2016). Sınıf öğretmenlerinin Eğitim Bilişim Ağı'ndan (EBA) yararlanmaya ilişkin görüşleri. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(45), 626-637.
- Lavin, A. M., Korte, L. & Davies, T. L. (2011). The impact of classroom technology on student behaviour. *Journal of Technology Research*. Available at <https://aabri.com/manuscripts/10472.pdf>. Retrieved on January 10, 2018.
- Loewen, J.W. (1995). *Lies my teacher told me*. New York: The New.
- Merriam, S. B. (2009). *Qualitative research: A guide to design and implementation* (2nd ed.). San Francisco, CA: Jossey-Bass.
- Miima, F., Ondigi, S. & Mavisi, R. (2013). Teachers' perception about integration of ICT in teaching and learning of Kiswahili language in secondary schools. *International Journal of Arts and Commerce*, 2(3), 27-32.
- Milli Eğitim Bakanlığı [MEB] (2012). FATİH Projesi Öğretmen Eğitimi Birimi. 01.01.2018 tarihinde <http://eogrenim.meb.gov.tr> adresinden alınmıştır.
- Milli Eğitim Bakanlığı [MEB] (2014). <http://fatihprojesi.meb.gov.tr> internet sitesinden alınmıştır. Erişim tarihi: 05.11.2018
- Milli Eğitim Bakanlığı [MEB]. (2018). <http://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=344> Erişim tarihi: 05.11.2018
- Nuuyoma, E. (2012). *Challenges faced by English Teachers in integrating information and communication technology in the teaching of reading and writing in two rural primary schools in the Omusati Region and four urban primary schools in the Khomas Region of Namibia* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). University of Namibia
- Oppong, C. A. (2009). *An evaluation of the teaching and learning of history in senior high schools in the Central Region of Ghana* (Yayınlanmamış Doktora Tezi). University of Cape Coast, Ghana.
- Orakcı, Ş., Aktan, O., Toraman, Ç. & Çevik, H. (2016). The Influence of Gender and Special Education Training on Attitudes towards Inclusion. *International Journal of Instruction*, 9(2), pp.107-122.
- Orakcı, Ş. & Toraman, Ç. (2018). The validity and reliability studies of the scale attitude toward pedagogical teacher training programme. *MOJES: Malaysian Online Journal of*

Educational Sciences, 6(3), 49-61. Retrieved from <https://ejournal.um.edu.my/index.php/MOJES/article/view/12219>.

- Orakcı, Ş., Durnalı, M. & Efe, A. A. (2018, Eylül). İngilizce Dersi Öğretmenlerinin Eğitim Bilişim Ağı'na (EBA) İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi [Tam Metin]. I. Uluslararası Eğitimde ve Kültürde Akademik Çalışmalar Sempozyumu'nda sunulmuş bildiri, Mersin Üniversitesi, Mersin. Erişim adresi: <http://i-sasec.org/tam-metin-bildiri>.
- Öner, G. (2017). Sosyal bilgiler ve tarih dersleri için alternatif bir kaynak, *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9(5), 227-257.
- Pala, F.K., Arslan, H. & Özdiç, F. (2017). Eğitim Bilişim Ağı Web Sitesinin Otantik Görevler Pala, *IHEAD*, 2(1), 24-38.
- Patton, M.Q. (2002). *Qualitative Research & Evaluation Methods* (3rd Edition). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Picard, P. M., (2009), *Technology based interviews: Constructing better student attitudes toward history by using technology to develop a technology based interview archive of the great depression*, Doktora Tezi, Columbia Üniversitesi, New York.
- Raman, A. & Mohamed, A. H. (2013). Issues of ICT usage among Malaysian secondary school English teachers. *Journal of English Language Teaching*, 6(9), 74-82.
- Rampersad, C. (2011). *Teachers' perceptions of the contribution of information and communication technology to the teaching of modern studies: Using an integrated system, in an urban secondary school* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). University of the West Indies.
- Ruto, Z. J. & Ndaloh, A. M. (2013). Overcoming the challenges of using instructional methods and materials encountered by teachers of history and government in Wareng district, Kenya. *Journal of Emerging Trends in Educational Research and Policy Studies*, 4(2), 265-273.
- Seels, B. B. & Richey, R. C. (1994). *Instructional technology: The definition and domains of the field*. Bloomington, IN: Association for Educational Communications and Technology.
- Thompson, J. & Flecknoe, M. (2003). Raising attainment with an interactive whiteboard in key stage 2. *Management in Education*, 17(3), 29-33.
- Turan, I. (2010). Student attitudes towards technology enhanced history education: Comparison between Turkish and American students. *Journal of Social Studies Education Research*, 1(1), 152-167.
- Türker, A. & Güven, C. (2016). Lise öğretmenlerinin eğitim bilişim ağı (eba) projesinden yararlanma düzeyleri ve proje ile ilgili görüşleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 244-254.

- Tüysüz, C. & Çümen, V. (2016). Eba Ders Web Sitesine İlişkin Ortaokul Öğrencilerinin Görüşleri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(3).
- Volk, K. Yip, W. M & Lo, T. K (2003). Hong Kong pupils' attitude toward the impact of design and technology programmes. *Journal of technology education*, 15(1), 1-43.
- Vrasidas, C., Pattis, I., Panaou, P., Antonaki, M., Aravi, C., Avraamidou, L. & Theodoridou, K. (2010). Teacher use of ICT: Challenges and opportunities. Proceedings of the 7th International Conference on Networked Learning. 10 Ocak 2018 tarihinde <http://www.lancaster.ac.uk/fss/organisations/netlc/past/nlc2010/abstracts/PDFs/Vrasidas.pdf> adresinden alınmıştır.
- Yıldırım, A. & H. Şimşek, (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma teknikleri*. Ankara: Seçkin.
- Yidana, I. (2007). *Faculty perceptions of technology integration in the teacher education curriculum: A survey of two Ghanaian universities* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ohio University.
- Zhao, Y. (2007). Social studies teachers' perspectives of technology integration. *Journal of technology and teacher education*, 15(3), 311-333.

Extended Abstract

Introduction

Due to the fact that the teaching of history lessons are mostly based on verbal narration, the teaching process is mostly abstract, which reduces students' interests towards history course. The fact that the teacher is dependent on the textbook while narrating the history course and he/she teaches history courses orally causes history courses to be regarded as a memorized course. To avoid this, it is extremely important that technology should be used in history courses. An important support for the education of students in our country in both formal education institutions and in distance education institutions come from Education Information Network (EBA) which is included in Movement of Enhancing Opportunities and Improving Technology (FATİH).

When the related literature is examined, it is seen that the studies related to the EBA have been made with teachers from different branches and students at different education levels. Researches on the use of the EBA in social studies and history courses are qualitative studies, and document review and students and teachers' views are included in these researches. When researches carried out abroad are examined, researches on how much history teachers use technology, technology perception of history teachers, students' attitudes when technology is used in history courses, and difficulties that teachers face in using education technology stand out.

Purpose

In this study, it has been aimed to evaluate history teachers' opinions about "Educational Information Network (EBA)" within the context of 9th Grade History Course Curriculum. For this purpose, descriptive analysis method was used. The sample of the study is composed of 21 teachers that use EBA. In order to get their views about EBA, open-ended semi-structured interview questions were prepared and applied. The sub-objectives of the research formed in line with this general objective are as follows: 1) What are the history teachers' opinions about the effects of EBA on the learning outcomes of the 9th grade history lesson? 2) What are the history teachers' opinions about the effects of EBA on the content dimension of the 9th grade history course? 3) What are the history teachers' opinions about the effects of EBA's 9th grade history course on the learning-teaching process? 4) What are the history teachers' opinions about the impact of the EBA on the evaluation dimension of the 9th grade history course?

Methodology

As the research aims to determine the effects of EBA application on learning environment in the light of teacher's opinions, this is a qualitative research. Descriptive analysis method was used in this study. The qualitative research method was used in the collection, analysis and interpretation of the data obtained in the research. Qualitative research (qualitative data collection methods such as observation, interview and document analysis) are used in the study (Yıldırım and Şimşek, 2006). In this study, interview was preferred among qualitative data collection methods.

Five different expert opinions were consulted. Pilot interviews with teachers were done to make sure that the interview questions were clear. Following expert opinions and pilot interviews, interview form was finalized. The teachers who used EBA application during their courses and accepted the interview constituted the study group. The teachers were chosen on voluntary basis by researchers. After the interviews with the teachers, content analysis was employed in this study.

Results and Discussion

In this study, which aims to determine the effects of EBA on learning environment in the 9th grade history course according to the teachers' opinions, teachers' views on the learning outcomes of the 9th grade history course of the EBA application were collected under 4 categories under the theme of learning outcomes. These categories include; "accordance with the learning outcomes", "sensation of learning outcomes with multiple sense organs", "supporting of learning outcomes". Teachers' views on effects of EBA regarding content dimension of the 9th grade history course were collected under 3 categories under content theme. These categories include; "accordance of content", "sciologism (no deepening)", and "enriching content". Teachers' views on the effects of EBA on learning and teaching process at 9th grade history course were collected under 5 categories under the theme contributions to the activities at the course. These categories

include; “opportunity to reinforcement”, “active participation”, “supporting the activities at the course”, “making learning easy” and “making learning permanent”. Teachers’ views on the effects of EBA regarding assessment dimension at 9th grade history course were collected under 4 categories under the theme assessment. These categories include; “increasing success”, “getting feedback” and “improving self assesment skills”. Teachers’ views on development and use of EBA were collected at 6 categories under suggestions theme. These categories include; “content must be enriched”, “technological infrastructure should be improved”, “the number of animations should be increased”, “lectures should not be standard”, “the shooting quality of course videos should be increased” and “the confusion of EBA design should be eliminated”. As a result of this study, the content of the EBA should be developed and enhanced. In addition, certain improvements and arrangements should be made in the design of the EBA as well as the placement of animations and interactive games within the site. Considering that the need of teachers in our country is generally met by the faculty of education at university, the introduction of EBA to the faculty of education should be carried out and scientific cooperation environments should be sought for the development of EBA. Doing studies on the improvement and usability of the EBA by using the findings of these and similar studies will be appropriate.